TEMA DEL DIA

SEIXANTA DIES D'ESTAT D'ALARMA ▶El 14 de març es va publicar el decret del Govern espanyol que assumia el control sanitari i dictava el confinament general: tothom a casa

Episodi II: de la por a la pressa

▶Passat el pic dels contagis i les morts, amb la corba aplanant-se més a poc a poc que no es voldria, ara hi ha baralles per desconfinar abans que el veí

Xavier Domènech
MANRESA

■ Avui fa dos mesos que va entrar en vigor l'estat d'alarma i el confinament de tothom a casa seva, amb prohibició de sortir-ne, fora de raons molt concretes i detallades. Durant aquests dos mesos hem transitat de la por a la pressa.

Les primeres setmanes van estar dominades per la por. Les xifres no paraven de créixer. La corba de nous casos diaris va fer el cim a final de març, i la de morts, els primers dies d'abril. L'impacte emocional va ser enorme, i encara més quan va saber-se el desastre de les residències, on milers d'avis han mort en soledat mentre les administracions badaven. Si el virus era en molts sentits imprevisible, el seu efecte en les residències no ho era tant.

Dèria sancionadora

La notícia va incrementar l'alarma i els vianants sense motiu aparent eren escridassats des dels balcons. La dèria sancionadora de les policies, tan criticada quan afecta el nostre cotxe mal aparcat, rebia un extens aplaudiment. La por abona les respostes autoritàries.

Però la corba va canviar de tendència, es va «aplanar», i l'experiència ens va dir que la mortalitat del virus castigava poc les persones joves o de mitjana edat. Amb el pas dels dies l'adhesió a les receptes autoritàries va anat perdent adeptes mentre en guanyava el desig de recuperar la normalitat com més aviat millor. Amb seguretat, és clar, però sense entretenir-se.

Olorar la pressa

La pressa va substituir la por com a sentiment dominant. El primer decret de l'estat d'alarma va ser convalidat per 321 dels 365 diputats del Congrés; la darrera pròrroga només ha obtingut 178 vots favorables. L'oposició ha olorat la pressa de la ciutadania.

Pressa per tornar a la vella normalitat encara que ens en prometin una de nova i desconeguda.

Pressa per anar a comprar, per actualitzar l'armari d'estiu, per canviar les espardenyes ara que l'escapada matinal ens ha fet adonar de la seva decrepitud, o el mòbil ara que les videoconferències palesen la mediocritat de la càmera. Pressa dels venedors de roba i d'espardenyes per obrir el negoci i tornar a fer caixa.

Les primeres setmanes les va dominar la por. Les xifres no paraven de créixer. La corba va fer el cim a final de març

Tenim pressa per tornar a fer moltes coses, però sobretot perquè deixi de rosegar-nos el corcó de la incertesa

Pressa per seure en una terrassa a veure passar l'estona. Pressa del cafeter per obrir la terrassa, i el bar, i el restaurant, i tornar a fer caixa.

Pressa per trobar-nos amb la família, amb els amics, i dinar entre rialles i copets a l'esquena després d'abraçar-nos i petonejar-nos.

Pressa perquè els nens tornin a l'escola i deixin d'ocupar la nostra atenció totes les hores del dia.

Pressa, doncs, per saber quan obriran les escoles, qui dia d'aquest trimestre o de la tardor, amb quins horaris, en quines condicions, i si hauran de passar mitja jornada a casa davant l'ordinador.

Pressa per no haver de mirar el rellotge per saber si toca passejada adulta, infantil, canina o geriàtrica.

El corcó de la incertesa

Però, sobretot, pressa perquè deixi de rosegar-nos el corcó de la incertesa. Quan canviarà de fase el meu municipi? Fins on podré desplaçar-me? Podré anar a la platja de Castelldefels o només a la de Navarcles? M'hi deixaran banyar? Quan, el juny, el juliol?

Volem saber, volem certeses, ja fa massa dies de tot plegat i pensem que els de dalt haurien de tenir prou coneixements sobre el virus per establir un calendari fiable. Però en lloc d'això ens obsequien amb els potser, els depèn, els segons com, i decideixen a partir d'un algoritme estimatiu que ningú no coneix.

La frase «es tenen en compte molts factors de forma conjunta i dinàmica» incita a ser traduïda per «la impressió general és que el nano necessita millorar». Tenim pressa, i volem revisió d'examen.

Catalunya no tant. Oficialment Catalunya no té pressa. Va proposar les regions sanitàries per al canvi de fase i les hi van acceptar perquè s'integraven en una oferta conservadora, amb tota la circumscripció de Barcelona, la vegueria de Girona i la plana de Lleida encara confinats. Noranta per cent de la població.

El Govern català ha estat des del principi a favor d'extremar les precaucions. Va tancar la Conca d'Òdena, va reclamar l'aïllament complet del Principat, va aplaudir l'aturada industrial i va queixar-se quan la van aixecar. Ara resisteix les pressions dels gremis que tenen pressa i anuncien una onada d'aturats per cada dia que es perllonga la fase zero.

Revoltes regionals

No tothom ha resistit tan bé, o potser altres governs suporten pressions més fortes. L'aturada industrial es va aixecar a instàncies del PNB, sota la influència del gran teixit industrial basc. L'autonomia d'Euskadi es finança per concert econòmic: cobra els impostos i envia a Madrid una quantitat acordada; cada dia de paràlisi econòmica és un forat a la recaptació.

Andalusia s'ha revoltat contra els canvis de fase perquè deixaven fora les costes de Màlaga i Granada, amb tot el seu potencial turístic i les empreses que l'exploten. És el mateix disgust que mou la queixa de la Generalitat valenciana. I del Madrid que viu del sector serveis, tot i que l'actitud del govern de Díaz Ayuso té un gran component de comèdia política.

Reglaments i relaxaments

La pressa per canviar de registre s'ha traduït al carrer en un relaxament a l'hora de complir les normes, potser perquè n'hi ha massa i són massa plenes de detalls. Quan una cosa tan senzilla com sortir de casa ve regulada per desenes de pàgines als butlletins oficials és lògic esperar interpretacions intuïtives.

Si de sis a deu es pot sortir en parella, de deu a dotze poden sortir els avis, de dotze a no sé quina hora els nens, i durant tot el dia es pot anar a comprar i passejar el gos, al final et trobes amb una colla formada per l'àvia, els pares, tres nens, un gos i un carro que avancen sense mascareta ocupant quasi tota la vorera. O travesses per entremig de tres persones que es posen al dia dels fets familiars després de dos mesos sense contacte. O entres en un establiment obligat a la cita prèvia però que fa com si l'hagués donada a tothom que es planta davant la porta.

Els nens han recuperat el carrer, amb teòriques limitacions

Es pot anar a la llibreria però els llibres només els toca el professional

Ventilar la mainada

A partir del diumenge 26 d'abril es va permetre la sortida dels infants a efectes de ventilació i contacte del sol amb la pell, necessari perquè el cos fabriqui la vitamina D que permet l'assimilació del calci, tan important en fase de creixement.

Van sortir els nens i, amb ells, els pares, i a Barcelona van ser molts els que van anar al front marítim i es van asseure a contemplar la immensitat de la mar blava en un agradable migdia assolellat, mentre feien petar la xerrada i la mainada jugava al seu voltant.

Es va organitzar un gran escàndol amb la publicació de fotografies que reduïen les distàncies i comprimien la multitud gràcies a un efecte òptic, donant als carrers l'aparença bigarrada de la pinya d'un castell de gamma extra. Gràcies a aquelles fotografies i a les ganes innates d'escandalitzar-nos es van instaurar les franges horàries que tots tenim pressa perquè desapareguin.

L'aglomeració va ser flor d'un dia, per esbravar la pressió acumulada. Des de l'endemà el nombre d'infants al carrer va disminuir dràsticament i l'acudit més explicat era que «els nens es neguen a sortir una altra vegada». Fins llavors havia funcionat el mateix acudit però amb el gos de protagonista: «l'he hagut de portar a coll fins al carrer perquè no es volia moure del sofà».

OSCAR BAYONA

OSCAR BAYONA

Des de fa dotze dies es pot córrer pel carrer sense altre motiu que l'exercici, i no perquè fas tard a la feina

DOLORS CLOTET

OSCAR BAYONA

Les perruqueries van obrir amb cita prèvia i en molts casos amb l'agenda plena per a uns quants dies

Després dels nens van venir els ganàpies, amb el benentès que s'assoleix aquesta categoria demogràfica en complir els catorze anys. El 2 de maig estrenaven la llibertat de sortir un cop al dia, a triar entre una franja matinal i una de vespertina, per passejar com a màxim en parella amb un convivent domiciliari, o per fer esport individual. També va ser una estrena sonada.

Esbufegant la concurrència

Aquell dia el cronista va seguir el camí de terra que va de la fàbrica Vinyes al parc de Can Font per darrere dels Dipòsits Nous, i a quarts de nou del matí allò era la Rambla. Passejants i corredors es creuaven i s'avançaven en una amplada que no arriba als dos metres en molts trams. La majoria dels corredors –*runners*, en diuen– esbufegaven sense mascareta, per raons aeròbiques, i exhalaven els seus aerosols sobre la multitud.

Com en el cas de la mainada, l'endemà ja n'eren menys, i el dilluns, uns quants. Amb els dies la ciutat s'ha dividit en dues menes de persones: les que surten molta estona tant al matí com al vespre, digui el que digui la normativa, i els que ja en tenen prou amb baixar la brossa o anar a comprar el pa. En l'extrem, una persona adulta amb nens, un avi a casa i un gos, es pot passar el dia al carrer, sobretot si tendeix a oblidar la llista del súper i ha de tornar-hi cada dos per tres.

El segon mes d'estat d'alarma acaba amb un de cada deu catalans i cinc de cada deu espanyols a la fase 1, que permet anar a comprar sense cita prèvia, seure en una terrassa i aplegar-se fins a deu persones per celebrar que es poden tornar a aplegar.

Com que l'aplec es pot celebrar a casa d'un dels aplegats, mantenir les distàncies higièniques queda a mans de la responsabilitat de cadascú. Deu persones a dos metres l'una de l'altra necessiten un menjador d'unes certes dimensions.

Passats per la perruqueria

Això sí: anem pel carrer amb un aspecte més endreçat des que la setmana passada barberies i perruqueries van treure la pols de les tisores i van exercitar-se en l'art d'arranjar patilles sense tallar la goma de la mascareta.

Per al que realment hauríem de tenir pressa és per saber quants llocs de treball costarà la Gran Reclusió i si el nostre en serà un, però això no hi ha cap govern que ho sàpiga. Només saben que gastar euros a cabassos atura el cop, i que per gastar s'han d'endeutar. Quan venci el deute, el BCE proveirà. I si no proveeix per culpa dels alemanys, ens acollirem a santa Rita.

Qui molt corre...

Aquesta és la consigna: cal que els governs gastin, ni que sigui perquè els ciutadans, malgrat totes les ganes de tornar a la vida antiga, arrosseguem la por de les primeres setmanes, que ens frena i ens impulsa a guardar i estalviar per si de cas. Tenim pressa, però intuïm que el camí és molt més llarg que no sembla. I com diu la dita catalana, «qui molt corre ve que cau».

Del gran esglai als plans de represa, dos mesos en titulars de portada

Poques vegades s'han succeït notícies amb tant d'impacte real i emocional de forma tan seguida

■ Fa dos mesos, sis morts en una residència de gent gran era notícia de portada, a tota amplada de pàgina. Al cap de pocs dies era una petitesa, i les xifres esdevenien apocalíptiques. Avui ja discutim els ritmes de la represa. Aquests són alguns dels titulars que han obert la portada d'aquest diari les darreres deu setmanes.

14-3: Quim Torra demana a Sánchez confinar tot Catalunya
15-3: El Govern central agafa el control a tot l'Estat en seguretat i salut
19-3: Una residència d'avis de Capellades acumula sis morts
20-3: Nou morts en un sol dia a Igualada, que ja en suma 24
25-3: Manresa té equips sanitaris amb el 50% de confinats
27-3: Berga suspèn la Patum per primer cop des del 1938
29-3: Pedro Sánchez anuncia 15 dies d'aturada total
31-3: La indústria del Bages viu el tancament amb desconcert
2-4: Les defuncions es tripliquen a Manresa durant l'alarma
3-4: L'atur a la regió central creix de 1.700 persones en un mes
4-4: Vint morts en dues setmanes en una residència de l'Anoia
9-4: La conca d'Òdena quintuplica les defuncions d'un any normal
18-4: Els ERTO ja afecten més de 16.000 treballadors al Bages
19-4: Sánchez torna a prorrogar, però deixarà sortir els infants
20-4: Creu Roja avisa que caldrà doblar els bancs d'aliments
21-4: La Generalitat no sap on ha mort el 22% de les víctimes
22-4: El brot de la residència de Bagà, controlat amb 23 morts
23-4: Althaia va usar mascaretes deficients del ministeri
29-4: Anoia, Berguedà i Bages, les tres primeres en mortalitat
30-4: Els nyaps provincials afloren de nou amb la desescalada
5-5: El comerç inicia amb timidesa el nou pas cap a la normalitat
7-5: La Generalitat proposa que la regió central no avanci en la desescalada
8-5: Cap víctima als hospitals de Manresa després de 48 dies
11-5: La Cerdanya i l'Alt Urgell troben a faltar el turisme per poder-se recuperar
12-5: Govern i oposició pacten a Manresa un pla contra l'impacte del coronavirus